

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์นับล้านเครื่องทั่วโลก กลายเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ทำให้การติดต่อสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว ด้วยศักยภาพของอินเทอร์เน็ต จึงทำให้อินเทอร์เน็ตได้ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อทุกสังคมโลก ในทุกสถาบันและทุกสาขาอาชีพเพื่อประโยชน์ ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในวงการการศึกษาในปัจจุบัน แนวโน้มของการเรียนการสอนกำลังเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการศึกษาแบบใหม่ส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปด้วยผู้เรียนแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้ป้อนความรู้เป็นผู้ให้คำแนะนำและแนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ อินเทอร์เน็ตจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากในด้านการศึกษา ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลมากมายที่มีอยู่ทั่วโลก อย่างไรก็ตามขอบเขตจำกัด ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็สามารถเรียนได้ ลดค่าใช้จ่ายในการเรียนและการเดินทางและบริหารจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การทำรายงาน หรือการค้นคว้าหาข้อมูล ในบางครั้งนั้นไม่จำเป็นต้องไปที่ห้องสมุดหรือเปิดตำราค้นคว้า เพราะสารสนเทศและข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตได้รวบรวมผลงานของบุคลากรสาขาต่าง ๆ ไว้อย่างมากมาย (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2543)

ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงได้กำหนดบทบาทในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในมาตราที่ 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งข้อมูลอื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ หมวด 3 มาตรา 18 (3) กล่าวถึง แหล่งการเรียนรู้ในเรื่องศูนย์การเรียนรู้ว่า ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ

โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด (สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา. 2548 : 9-11)

แหล่งเรียนรู้ไอซีที หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่
สนองการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากผลจากการที่ การพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร หรือ ไอซีที (Information
and Communication Technology : ICT) เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็น
เทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนความรู้ ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่ง
เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการหลอมรวมสื่อ โทรคมนาคม สารสนเทศ
และวิทยุโทรทัศน์เข้าด้วยกันเพื่อสร้างการบริการที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา. 2551 : 9) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่
11 พ.ศ. 2555-2559 ตามสารยุทธศาสตร์การพัฒนาคมนาคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่าง
ยั่งยืน ที่ว่า มุ่งเน้นการพัฒนาคมนาคมทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ให้
ความสำคัญกับการนำหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของ
คนทุกมิติ ทั้งร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม
คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้าง
สภาพแวดล้อมในสังคมและหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแรงและเอื้อต่อการพัฒนาคมน
ดังนี้ 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความ
ต้องการของผู้เรียน 3) สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้
ตลอดชีวิต 4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2554 :
45 – 46)

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนิน โครงการพัฒนาการเกษตร
ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2553 โดยความ
ร่วมมือจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่มีความพร้อมและศักยภาพ เพื่อจัดฝึกอบรมถ่ายทอด
ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ฯ ถ่ายทอดความรู้ เพื่อการสร้างเกษตรกรอาสาเป็น
ผู้นำในการขยายผลและพัฒนาและปรับปรุงศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้มีความพร้อม
และศักยภาพในการฝึกอบรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบ
ในการทำมาหากินการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ฯ
ด้วยการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสมกับภูมินิเวศน์และภูมิสังคม รวมถึงการสนับสนุนการ

รวมกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพากันเพื่อดำเนินการผลิต การตลาด รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. 2554 : 1)

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ จึงได้ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินโครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” โดยดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในตัวคน เช่น ครัวภูมิปัญญาไทย หรือ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ผู้เข้ารับการอบรมเป็นครัวภูมิปัญญาไทย ปราชญ์ชาวบ้านจากภาคต่าง ๆ จำนวน 90 คน ซึ่งผลการดำเนินงานส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการจัดสรรพื้นที่เว็บไซต์ และเว็บไซต์ของแหล่งเรียนรู้จากโครงการ และผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอขึ้นเว็บไซต์ที่ได้รับการจัดสรรเพื่อเผยแพร่ต่อไป นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะคือ การอบรมบุคลากรของแหล่งเรียนรู้แกนนำเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้กว้างขวางมากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเว็บต้นแบบ ภาพต้นแบบ และอื่น ๆ ไปขยายผลอย่างต่อเนื่อง ขยายการพัฒนาเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ให้มากขึ้น จากผลการศึกษาพบว่า บุคลากรของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีความต้องการอบรมเป็นจำนวนมาก และวิสัยการสร้างแหล่งเรียนรู้ชุมชนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากในชุมชนประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก ทั้งแหล่งเรียนรู้ในตัวคนที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในโรงเรียน ในป่าชุมชน วัด เป็นต้น และโรงเรียนต่าง ๆ ได้กำหนดแหล่งเรียนรู้เหล่านี้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ดังนั้นความร่วมมือต่าง ๆ จากโรงเรียนเชื่อมโยงไปยังชุมชน จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ (พิรุฑธา อารีราษฎร์ และคณะ. 2554 : 1 - 50)

ศูนย์เรียนรู้เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน ตั้งอยู่ที่ บ้านคอนแดง ต.ศรีสุข อ.กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดมหาสารคาม โดยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้ แก่นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป ได้ศึกษา ค้นคว้า และเป็นแหล่งอ้างอิงในการหาความรู้เพิ่มเติม จัดตั้งเมื่อพุทธศักราช 2549 – ปัจจุบัน ผลการดำเนินงานพบว่า ทำให้วิถีชีวิตครอบครัวดีขึ้น มีอาหารที่ปลอดภัยบริโภคอย่างพอเพียง เหลือจากการบริโภคก็ขายมีรายได้จากแปลงเกษตร ลดรายจ่ายในครอบครัว เพิ่มความหลากหลาย สร้างภูมิคุ้มกันต่อครอบครัวและเป็นที่ยอมรับของผู้คนทั่วไป เป็นแบบอย่างและจุดเรียนรู้ให้กับ

เกษตรกรทั่วไป แต่องค์ความรู้ที่ใช้ในการเผยแพร่และใช้ในการอบรมแก่ผู้ที่สนใจยังเป็นแค่คำพูดและสื่อที่ใช้ประกอบการอบรมมีน้อยและยังไม่ได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นการเก็บรักษาความรู้ของภูมิปัญญาปราชญ์ในตัวบุคคลไว้เพื่อเผยแพร่แก่คนรุ่นหลังได้ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมจึงได้เก็บรวบรวมองค์ความรู้ไว้เพื่อทำการพัฒนาและทำการเผยแพร่ รวมทั้งได้ถ่ายทอดแนวคิดแก่ผู้สนใจในการส่งเสริมและพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

จากความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาที่แหล่งการเรียนรู้ยังไม่มีการพัฒนาเป็นองค์ความรู้ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของแหล่งการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาองค์ความรู้ของการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อนำส่งขึ้นเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ศึกษา ผู้วิจัยหวังว่าผลจากการดำเนินงาน จะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไปในการนำองค์ความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน
2. เพื่อพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน
3. เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้งานการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตชาวบ้าน กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน

ขอบเขตการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน เป็นอาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 5 ท่าน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ความรู้ของการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน เป็น

วิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน มีความเชี่ยวชาญด้านองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 ท่าน

1.3 กลุ่มผู้เข้าศึกษาดูงานที่ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2554 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2555 จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง เดือน กันยายน พ.ศ. 2555

3. กรอบองค์ความรู้ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการศึกษา มีดังนี้

องค์ความรู้ที่ 1 การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

องค์ความรู้ที่ 2 การเผาถ่านเพื่อสกัดน้ำส้มควันไม้

องค์ความรู้ที่ 3 การขยายพันธุ์พืช

องค์ความรู้ที่ 4 การทำแปลงผักถาวรและการปลูกผักปลอดสารพิษ

องค์ความรู้ที่ 5 การทำบ่อพลาสติกเลี้ยงปลา กบ

องค์ความรู้ที่ 6 การเพาะเห็ดจากขอนไม้

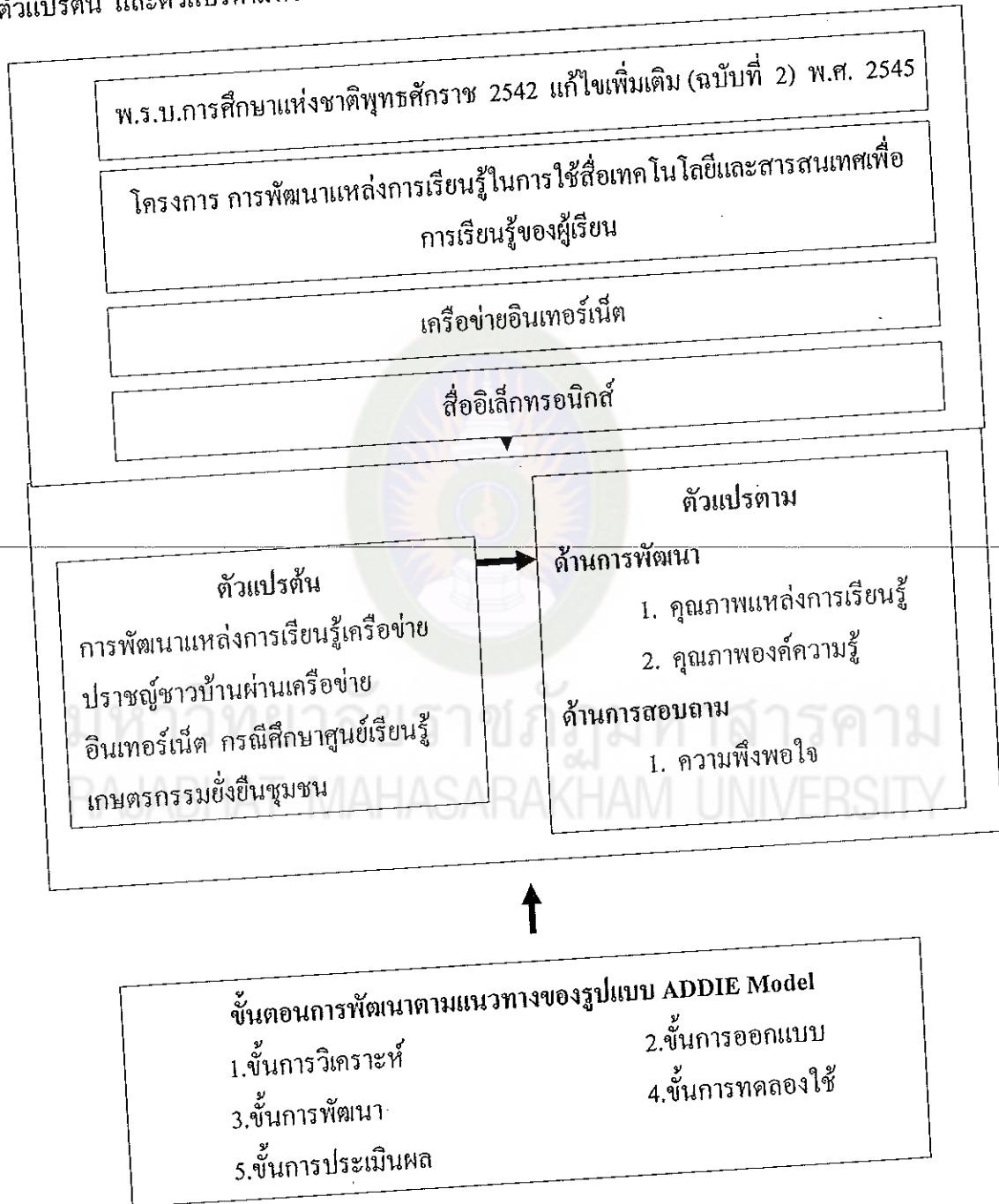
องค์ความรู้ที่ 7 การเลี้ยงจิ้งหรีด

องค์ความรู้ที่ 8 การทำบัญชีครัวเรือน

องค์ความรู้ที่ 9 การทำเกษตรผสมผสาน

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของ
ตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่จะศึกษา ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแผนภูมิที่ 1 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามรูปแบบ ADDIE มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนออกแบบ ขั้นตอนพัฒนา ขั้นตอนทดลองใช้ และขั้นตอนประเมินผล โดยในการศึกษาตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดมหาสารคาม เป็นสถานที่อบรมและให้องค์ความรู้ในรูปแบบของปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในด้านภูมิปัญญาด้านใดด้านหนึ่งที่สืบสานต่อกันมาจนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม โดยมีสื่อการให้ความรู้ผ่านเอกสารหรือการเล่าเรื่องเหตุการณ์จริงสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย 6 ศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

1. ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน โดยการดำเนินงานของ นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์ ที่ตั้ง 43 หมู่ 2 ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านคอนมัน โดยการดำเนินงานของ นายอดิสร เหล่าสะพาน ที่ตั้ง 25 หมู่ 13 บ้านคอนมัน ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม
3. ศูนย์เรียนรู้คุณธรรมนาชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยการดำเนินงานของ นายล้วน กุลแก้ว ที่ตั้ง 112 หมู่ที่ 10 บ้านหลุบควัน ตำบลดงยาง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
4. ศูนย์เรียนรู้ศรีเนตรพัฒนาโดยการดำเนินงานของนายกฤติเดช ศรีเนตรภักดิ์ ที่ตั้ง 52 หมู่ 3 ตำบลกู่ทอง อำเภอเสิงสาง จังหวัดมหาสารคาม
5. ศูนย์เรียนรู้ พออยู่ พอกิน พอเพียง โดยการดำเนินงานของนายคำสิงห์ มาลาหอม ที่ตั้ง 12 บ้านน้ำเที่ยง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอโกสุมพิสัยจังหวัดมหาสารคาม
6. ศูนย์การเรียนรู้ครูเกษตรชุมชน โดยการดำเนินงานของนายจันทร์ นาชัยคุลย์ ที่ตั้ง 117 หมู่ 7 ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์เรียนรู้ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน หมายถึง ศูนย์เรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้การดำเนินงานของ นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์ ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดมหาสารคาม

เว็บบันแบบ หมายถึง โปรแกรมที่คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้พัฒนาแหล่งการเรียนรู้แต่ละประเภท นำองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

องค์ความรู้ หมายถึง เนื้อหาของภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้านที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืน เป็นสื่อประเภทงานนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ไฟล์เอกสาร และวีดิทัศน์ ประกอบด้วย

องค์ความรู้ที่ 1 การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

องค์ความรู้ที่ 2 การเผาถ่านเพื่อสกัดน้ำส้มควันไม้

องค์ความรู้ที่ 3 การขยายพันธุ์พืช

องค์ความรู้ที่ 4 การทำแปลงผักถาวรและการปลูกผักปลอดสารพิษ

องค์ความรู้ที่ 5 การทำบ่อพลาสติกเลี้ยงปลา กบ

องค์ความรู้ที่ 6 การเพาะเห็ดจากขอนไม้

องค์ความรู้ที่ 7 การเลี้ยงจิ้งหรีด

องค์ความรู้ที่ 8 การทำบัญชีครัวเรือน

องค์ความรู้ที่ 9 การทำเกษตรผสมผสาน

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความหลากหลายในด้านการ

นำเสนอเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจทั้งด้านภาพและเสียงจึงทำให้สื่อมีความน่าสนใจตื่นเต้นและนำใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังประกอบด้วยสิ่งที่น่าสนใจอีกหลายอย่างแต่ก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและระยะเวลาในการจัดทำสื่อ

คุณภาพของแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแหล่งการเรียนรู้ ของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน วัดโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ โดยระดับที่ยอมรับได้มีค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไป ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

คุณภาพขององค์ความรู้ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ความรู้ของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา

ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน วัดโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ โดยระดับที่ยอมรับได้มีค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไป ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือ อารมณ์ของผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แหล่งการเรียนรู้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน
2. ได้องค์ความรู้ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั่วไป